

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์โครงการการศึกษานอกกระบวนในเขตอำเภอ
ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน : นายวิม กัลปนาท

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษานอกกระบวน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ ประธานกรรมการ

อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี้นผดุง กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งที่จะให้ได้ข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการการศึกษา
นอกระบบให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในเขตอำเภอ
ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จึงกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดและ
ปรัชญา จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการกิจกรรมของโครงการการศึกษานอก
ระบบของหน่วยงานรัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจเอกชน และองค์กร
ประชาชน ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง
ของโครงการกับปัญหาและความต้องการของพื้นที่เป้าหมาย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา
วิจัยทั้งเชิงปริมาณ และ เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า โครงการการศึกษานอกกระบวนที่ดำเนินการโดยหน่วยงาน
รัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจเอกชน เป็นโครงการที่ดำเนินการตามนโยบาย
ของรัฐ โดยมุ่งแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นสำคัญ

แนวคิด/ปรัชญา ที่แต่ละองค์กรใช้เป็นหลักในการจัดทำโครงการ ได้แก่
แนวคิด "การมีส่วนร่วมของประชาชน" "การพึ่งตนเอง" และ "คิดเป็น ทำเป็น แก้
ปัญหาเป็น"

จุดมุ่งหมายของโครงการส่วนใหญ่ กำหนดได้สอดคล้องกับปัญหา โดยมุ่งพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการศึกษา ให้ความรู้และบริการด้านสาธารณสุข ตลอดจนให้ความรู้ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน นอกจากองค์กรประชาชนเท่านั้น ที่มุ่งการสืบทอดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นสำคัญ

เป้าหมายของโครงการแต่ละองค์กรส่วนใหญ่กำหนดได้ชัดเจนถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายจะได้รับ ได้แก่ การมีอาชีพหลักที่มั่นคง ผลผลิตมีคุณภาพ รายได้สูงขึ้น มีสุขภาพอนามัยดีขึ้น และได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ในส่วนของ การปฏิบัติพบว่า บางโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานยาวนานกว่าผลจะปรากฏ

ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการนั้น ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เกษตรกร เยาวชน ผู้สื่อข่าว สาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน วิธีดำเนินการโครงการ ใช้วิธีการฝึกอบรมโดยมีสื่อประกอบ สาริต/ทคลอง ฝึกปฏิบัติจริง ศึกษาดูงาน จัดนิทรรศการ และจัดทำเอกสารเผยแพร่ ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว วิธีดำเนินการยังไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ยกเว้นโครงการที่จัดโดยองค์กรประชาชน

ความสอดคล้องของโครงการกับปัญหา และความต้องการของพื้นที่เป้าหมายนั้น พบว่าโครงการของรัฐส่วนใหญ่ไม่สามารถตอบสนองปัญหาได้ เนื่องจากสภาพของโครงการไม่สอดคล้องกับปัญหา ทั้งในเชิงเนื้อหาและวิธีดำเนินการ อย่างไรก็ตามมีโครงการบางส่วนที่นับว่าจัดทำได้สอดคล้องกับปัญหา แม้ว่าจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้หมดสิ้น แต่พบว่าปัญหาได้ลดลงจากเดิมมาก ได้แก่ โครงการที่มุ่งแก้ปัญหาด้านสาธารณสุขและการศึกษา ส่วนโครงการขององค์กรพัฒนาเอกชนนั้น พบว่ามีวิธีดำเนินการที่เหมาะสมและครบวงจร แต่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน สำหรับโครงการขององค์กรธุรกิจเอกชนนั้น มุ่งผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจมากกว่าการให้การศึกษานอกระบบแก่กลุ่มเป้าหมาย แต่ก็มีบางโครงการที่ทำครบวงจร และยั่งยืนมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรประชาชนนั้น มีความสอดคล้องเหมาะสมและประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด แต่มิได้มุ่งเน้นทางด้านเศรษฐกิจ

Thesis Title : Analysis of Non-Formal Education Projects
in Doi Saket District, Chiang Mai Province

Author : Mrs Wim Kulpanat

M.Ed : Nonformal Education

Examining Committee :

Assoc Prof. Dr.Chukiat Leesuan Chairman

Lecturer Wisute Wanich Member

Assist Prof. Yongyute Plienpadung Member

Abstract

The aim of this research was to obtain data for developing non - formal education projects related to people's needs and problems in Doi Saket District, Chiang mai Province. The main purpose was to study and analyse concept and philosophy, purpose, goals, content and procedure of non - formal education projects conducted by government organization, non - government organization, business organization and public organization in Doi Saket District Chiangmai province. Another purpose was to analyse the relations between the project and people's needs and problems in the target area. This study was done in both quantitatively and qualitatively methods.

The findings from study was non - formal education projects conducted by all organizations were done according to the government policy. They aimed to solve the economic and social problems. Each organization had the principle concepts of conducting the projects as "people's participation", "self - reliance", and "ability of thinking; doing and solving problems."

The main purpose of most projects was designed relating to the problems. It aims to improve people's earnings and living, to promote education and provide people knowledge and services in health care including knowledge for environmental conservation. For the public organization, they mainly aimed to extend and conserve culture, customs and tradition.

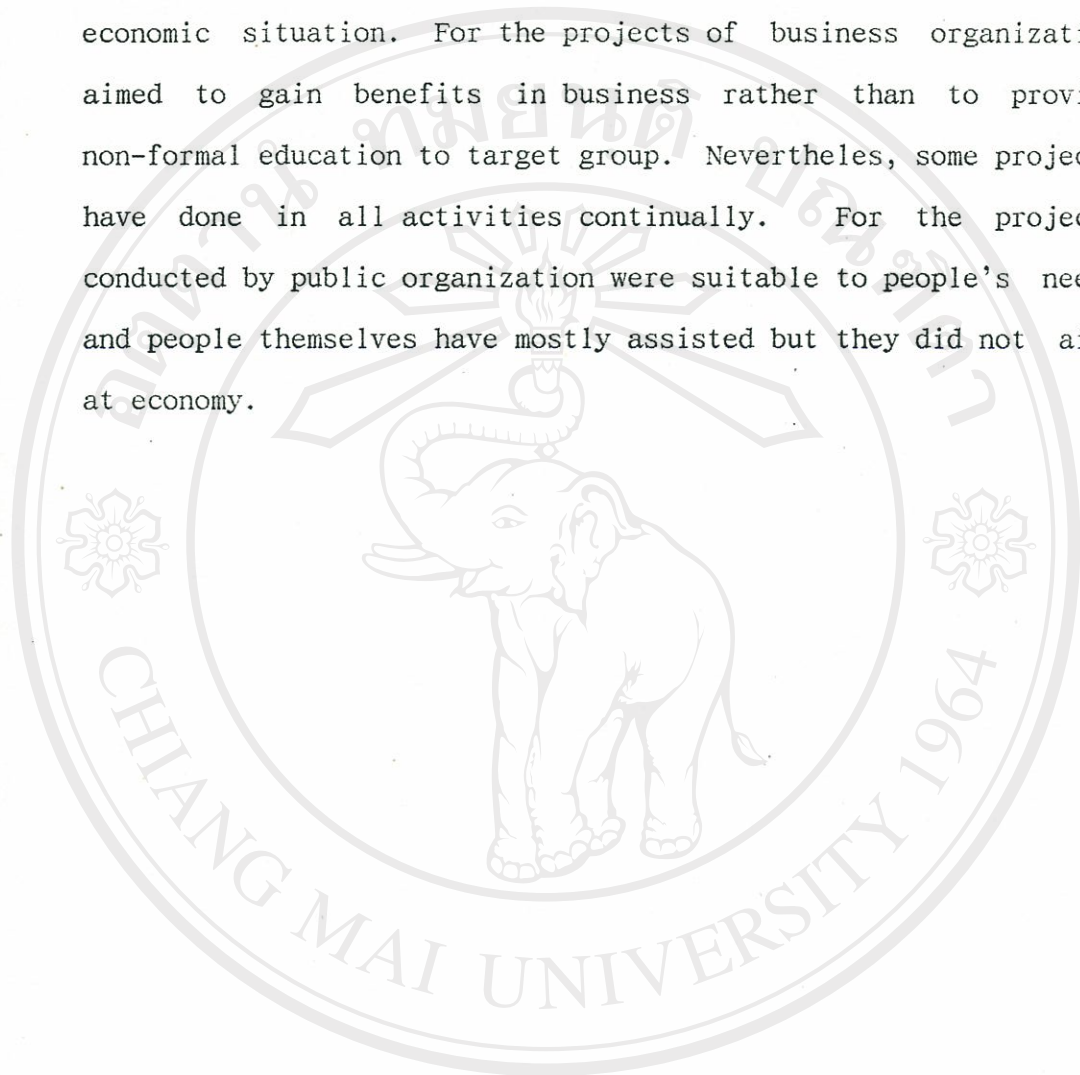
The goals of the projects were defined clearly. That was people in the target group would gain benefits from the projects. They would have stable jobs, good produce, higher income, better health, and higher education. Practically, some projects could not succeed as the goals because they needed longer time to complete.

The participants in the target group of the projects were villagers, farmers, youths, news reporters, health care officers and health care volunteer in the villeges.

The procedure of the projects consisted of training by using audio visual aids, demonstration and experiment, practice, educational tour and job observation, and publishing some literature. However, most procedures were not suitable for the target areas except the projects conducted by the public organization.

For the relations between projects and people's needs and problems, it was found that most projects conducted by government organization could not solve the problems because both procedures and contents of the projects did not meet the problems and needs. However, some projects could relate to the problems although they could not solve all of them. They could reduce some problems. Those projects were the ones that aimed to solve health care problems and education problems. For the non-government

organization, they had appropriate procedures to do all activities but they were not suitable enough for the present economic situation. For the projects of business organization aimed to gain benefits in business rather than to provide non-formal education to target group. Nevertheless, some projects have done in all activities continually. For the projects conducted by public organization were suitable to people's needs and people themselves have mostly assisted but they did not aim at economy.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved